50c

Red. și Adm. "Casa Română și Capela" ,
124 Montecito, Oakland, Ca. 94610.

BULETINUL „CASA ROMÂNĂ"

CALIFORNIA

ANUL I NO.1 10 MAI 1978 OAKLAND

CUVÂNT ÎNAINTE

Anunțurile repetate cu privire la " Casa Română și Capela ", ca o manifestare culturală, nu puteau rămâne fără o publicație cât de modestă, să confirme și să explice această anunțare. Deci, " Buletinul Casa Română " trebuie văzut sub această lumină : un organ pentru exprimarea ideilor de care este animat grupul de oameni care aderă la această organizație și la principiile ei călăuzitoare.

Noțiunea de "casă" este luată în sensul așezământului social de bază a vieții omului. În ea se cuprinde atât edificiul propriu zis, cât și ceeace el adăpostește, familia, nucleul social de bază.

Una din cele mai puternice evocări, pe tot parcursul vieții noastre, este "casa părintească". Ce lume de amintiri și de emoții nu trezește această îmbinare de un loc în spațiu, de care legăr atât primii pași ai vieții noastre, cât și un anumit mod de judecată și simțire, într'un cuvânt, un anumit stil de viață.

La ea se referă expresia "cei șapte ani de-acasă". Această expresie o citim și auzim tot mai des în legătură cu studii sociale recente.

Observaţiile tind să arate că cei care n'au avut parte de cămin părintesc sunt înclinaţi să-şi piardă echilibrul moral şi ocupă un loc de frunte în statisticile asupra elementelor care tulbură viaţa socială. Concluzia este evidentă, intoarcerea la acest aşezământ fundamental ai celor şapte ani, este o cale esenţială înspre o treaptă socială mai înaltă.

Casa, sau căminul părintesc, este locul unde se moşteneşte, păstrează şi se transmite obiceiul de omenie şi randuială. O "casă omenească" se conduce după o randuială de la care pornesc acţiuni, ce se împlinesc la timp şi intr'o atmosferă de cooperare. Oamenii din-tr'o casă, se bizuiesc unii pe alţii, au încredere unii intr'alţii şi au înţelegere unii faţă de alţii. Ura, invidia,ipocrizia, nu pot sta sub acelaş acoperiş. Expresia bine cunoscută, "cu mine nu faci casă dacă nu eşti om de omenie" se referă la respectul faţă de noi înşine şi faţă de semenii noştri, în raporturile noastre de fiecare zi.

"Buletinul Casa Română" va pune accentul pe necesitatea şi importanţa relaţiilor de omenie şi de dragoste pe care le consideră "sine qua non" pentru orice acţiune, mare sau mică şi va angaja şi analiza teme în acest sens în paginile lui viitoare.-

Ilie Smultea

* * *

Vasile Pârvan : R O Z A L I A.
(" In mortem commilitinonum ").

"Ce trist e că putem uita pe morţii cari ne-au dăruit viitorul. Noi am iubit traiul bun. Ei au îndurat foamea. Noi am fost leneşi; ei s'ausfârşit de oboseli. Noi am voit să fim glorioşi prin copilăriile vanităţii şi egois-

mului; ei ne-au arătat că nu e altă glorie decât aceea de a da viața ta pentru altul. Noi am plâns desnădăjduiți asupra mizeriilor noastre, atunci norocul și-a întors fața de la noi; ei au rămas liniștiți. Căci lor nu le putea lua decât viața și ei o dăruiseră dinainte. Noi am fugit speriați în cele patru colțuri ale lumii, atunci când moartea s'a apropiat de noi. Ei au prins'o în brațele lor aspre, s'au luptat cu ea și au murit, pentru că ea e invincibilă, - dar noi am fost salvați. Noi ne-am pregătit mărețe mausolee pentru odihna vecinică, ei au murit prin ogoare și râpi și prin șanțurile drumurilor, fără cruci la căpătâiu, fără nume, fără lacrămi, fără glas de clopote, fără cântec de vecinică amintire." -

* * *

C A S A R O M Â N Ă

"Ue rătăcesc pe meleaguri străine pentru ca să fiu liber, mărturisesc și sunt glas de oameni ce fiecare, oriunde și oricare le- a fost temeiul, în limba țării lor au gândit și căutat adevărul."

C. Amăriuței

După o străduință de aproape douăzeci de ani, un grup de români, între care se găsea profesorul Ilie Smultea și mulți alți români, au reușit să statornicească o condiție morală și materială, necesară întemeierii unei case a românilor în California, astfel încât, Casa

Română și Capela a luat ființă.

Insuși numele noului așezământ are semnificația vieții noastre de bază : casa. Adică, locul de unde purced, creator, în pace, toate activitățile noastre : familia și eflorescența ei, viața din afară și dinnăuntrul nostru și organizarea căminului, tradiția cu tot ce contribuie ca familia noastră să se dezvolte pe coordonate proprii care'i justifică și perpetuiază existența și perspectiva, cultura ca leagăn spiritual al existenței noastre dintru început.

Casa română, strămutată, cuprinde în adâncul cugetului nostru, nostalgia casei pierdute și adunându-ne pașii din "scocurile lumii", venim să ne rugăm și să visăm aci :

"Văd anii crescând și pașii lungind
peste toate văile, muchiile, iernile,
verile, peste toate clopotele și toate
tăcerile.
Codișul m'alungă, șesul mă cere, tot
altul.
Singură vatra nu mi'e'ngăduită.
Și cum aș slăvi scanteia ' mpământenită, cenușa și pravila, fumul - înaltul.
Stau acu iarăși cu fața spre țară.
Intoarcerea va să rămână un vis ...
(Lucian Blaga)

In viziunea majoră despre viață și Dumnezeu, aruncăm puntea inefabilă a iubirii creatoare, -Capela-, în care toți semenii, din toate grupările etnice și de toate riturile, cu rădăcini în pământul și cultura română, se pot ruga în graiul lor, în legea lor, în modul în care și-l reprezintă fiecare pe Dumnezeu,- în adevăr, Unul pentru toți și, Singurul.-

"Casa Română și Capela", își deschide brațele pentru toți cei care lipsiți de rânduiala

noastră şi iubirea de-acasă, înţeleg să urmeze legea pământului, pentru ca în mijlocul generosului popor american, să ne continuăm viaţa noastră, să ne dezvoltăm şi să ne afirmăm cultura noastră şi să facem cunoscut lumii universalitatea acestei culturi, a spiritului românesc.

"Atâta timp cât poporul român - scrie D.C. Amzăr în - Rânduiala la romani -, nu'şi va nega fiinţa proprie, rămânând credincios acestui tezaur de gând şi faptă, care sunt rânduiala şi omenia, el va supravieţui, ca şi până acum, tuturor intocmirilor şi tocmelilor, oricât de absurde şi abuzive ar fi ele, oricât de străine de firea sa".-

"Casa Română şi Capela", îşi propune să afirme această fiinţă proprie, şi face chemarea pentru toţi românii din exil, oriunde îi va fi aruncat soarta, să se alăture nouă, în orice mod, în orice timp, în orice gând bun.-

*

In introducerea statutelor acestui promiţător aşezământ, citim această precizare: "De la inceput, societatea şi-a propus drept unul din ţelurile ei, să pună fundaţia unui centru cultural - Casa Română şi Capela -, în California de nord, care să fie deschis pentru orice ins, care îşi găseşte identificarea cu această cultură romanească, independent de adeziune religioasă sau origine etnică".

Ce va mai fi acest aşezământ ? " Va fi un centru de radiere, călăuză şi de asistenţă pentru cei nou veniţi în regiune şi, un centru de colecţie de cărţi, documente, publicaţii, periodice, ziare în limba română şi engleză şi, în alte limbi, cu privire la istoria şi cultura romanească". Îşi mai propune apoi ca " în decursul străduinţelor ei culturale, spirituale şi de caritate", să se abţină de la orice activitate politică.-

Iată o îndrăzneală care merită subliniată,

întrucât acţiunile cu forme efemere, variind de la un om la altul, de la o formulă la alta, şi, de la un grup la altul, fărămiţează, uneori dizolvă, ceeace constitue adevărul nostru de căpătâi : spiritul românesc în permanenţele lui, omenia românească în conţinutul ei real şi profund.

Trebuie să recunoaştem că profesorul Ilie Smultea, autorul acestui document, a pus-cu delicateţă şi discreţie - degetul pe rană.-

Eforturile îndelungate, persuasive, ale acestui mănunchi de oameni, au ajuns la liman, deschizând o perspectivă nouă, nebănuită.-

SĂ FIM VREDNICI DE EA !

Redacţia.

* * *

" Morţii noştri, scumpii noştri morţi, ne îndeamnă să luptăm, spre a nu lăsa ca jertfa lor să fi fost zadarnică. Ei au dat viaţa lor. Dar pentru ca viaţa aceasta să fie fructificată în viitor, e aşteptată munca noastră. Deabia prin silinţele noastre va fi sanctificat sacrificiul lor."

VASILE PARVAN,-„Rosalia".-

* * *

DOINA

Dela Nistru pân'la Tisa
Tot Românul plânsu-mi-s'a
Că nu mai poate străbate
De-atâta străinătate.
Din Hotin şi pân'la Mare
Vin Muscalii de-a călare,
Dela Mare la Hotin
Mereu calea ne-o aţin;
Din Boian la Vatra-Dornii
Au umplut omida cornii

Si străinul te tot paşte
De nu te mai poţi cunoaşte;
Sus la munte, jos pe vale,
Si-au făcut duşmanii cale,
Din Sătmar pân'în Săcele
Numai vaduri ca acele.
Vai de biet Român săracul,
Indărăt tot dă ca racul,
Nici îi merge, nici se'ndeamnă,
Nici îi este toamna toamnă,
Nici e vară vara lui
Si-i străin în ţara lui.
Dela Turnu'n Dorohoi
Curg duşmanii în puhoi
Si s'aşează pe la noi;
Si cum vin cu drum de fier,
Toate cântecele pier,
Sboară păsările toate
De neagra străinătate;
Numai umbra spinului
La uşa creştinului.
Işi desbracă ţara sânul,
Codrul - frate cu Romanul -
De săcure se tot pleacă
Si izvoarele îi seacă -
Sărac în ţară săracă!

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia
Si neamul nemernicia!

Ştefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta,
Las' Arhimandritului
Toată grija schitului,
Lasă grija Sfinţilor
In sama părinţilor,
Clopotele să le tragă
Ziua'ntreagă, noaptea'ntreagă,
Doar s'a'ndura Dumnezeu

Ca să-ţi mântui neamul tău!
Tu te'nalţă din mormânt
Să te-aud din corn sunând
Şi Moldova adunând.
De-i suna din corn odată
Ai s'aduni Moldova toată,
De-i suna de două ori
Iţi vin codri'n ajutor,
De-i suna a treia oară
Toţi duşmanii or să piară,
Din hotară în hotară-
Îndrăgi-i-ar ciorile
Şi spânzurătorile!

* * * Mihai Eminescu

BULETIN INFORMATIV..., local.

* In Carmel, California, la reşedinţa D-nei şi D-lui Traian Ocneanu, a avut loc, în ziua de 11 Martie a.c., şedinţa Comitetului de conducere a "Casei Române şi Capela". - Cu această ocazie au fost aleşi şapte directori administrativi şi preşedintele comitetului.

* Prin vot, preşedinte a fost ales profesorul Ilie Smultea; vice-preşedinte, Traian Ocneanu; secretar executiv, însărcinat cu administraţia casei, Gh. Costache.-

* Pr. Sorin Issvoran, afost desemnat şef al protocolului, pentru relaţiile cu grupurile etnice din California, a ţărilor de sub ocupaţie. Secretar de şedinţă : Dan Didescu.-

* - *

* "Casa Română şi Capela", a fost recunoscută persoană juridică, fără profit.-

* - *

* In ziua de 15 Aprilie a. c., Pr. Richard Grabowski de la parohia "Holy Trinity" din Los Angeles, Cal., a oficiat slujba de sfinţire a aşezământului nostru cultural.-

* - *

* "Casa Română şi Capela", va organiza o bibliotecă de literatură şi documentară. Toţi românii şi prietenii românilor, care doresc să doneze material istoric, geografic, hărţi, cărţi şi fotografii, sunt rugaţi să le expedieze la sediul nostru din: 124 Montecito, Oakland, Ca, 94610.- (U.S.A)

* Urmărim ca la aşezământul nostru, să organizăm, în timp, ore de proiecţii cu peisagii din Romania. Vom organiza,de asemenea,o sală pentru jocuri instructive şi şah.-

* - *

* Din statutul " Casei Romane şi Capela"-,

19. Pe langă membrii ei activi, (acţionari) " Casa Română " încuragează alăturarea de membrii asociaţi. O persoană devine membru asociat, printr'o donaţie anuală de $30.-

20. Membrii asociaţi pot participa la adunările generale, au dreptul să ia cuvantul, dar nu pot vota.-

21. " Casa Română ", va rămane complet independentă, din punct de vedere financiar, de orice altă organizaţie - inclusiv Uniunea şi Liga - înprivinţa activităţii ei locale.-

* 22. Acţionarii şi membrii asocaţi, vor avea acces liber la serviciile - Casei Romane - bibliotecă, sala de lectură; şi sunt îndreptăţiţi să închirieze sala cea mare, la jumătate de preţ, pentru ocazii familiare, (nunţi, botezuri, etc.)-

* 23. Servicii religioase sevor ţine ori decateori va fi posibil. In astfel de ocazii, " Casa Română ", va fi adaptată scopului religios şi va fi deschisă oricărei persoane doritoare de a se închina şi ruga.-

" Buletinul - Casa Română -" va apare deocamdată - odată la două luni; şi va cuprinde ştiri locale şi informaţii din viaţa romanilor din U.S.A.-

* Toate revistele şi ziarele romaneşti, de pretutindeni din exil, sunt rugate să ne trimită un abonament onorific pentru anul în curs, iţelegand ca intr'un viitor pe care'l dorim apropiat, să avem posibilitatea să facem abonamente plătite.-

* Revistele care dispun de o rezrvă de colecţii, ne pot ajuta, expediindu-ne aceste colecţii pe adresa noastră, 124 Montecito Oakland, Ca. 94610, U.S.A.-

* Preţul unui "Buletin" este 50 de cenţi. Abonamentul anual $4.-

* Scriitorii romani din exil, sunt rugaţi să ne onoreze cu articole culturale, filosofice, literare,- scurte. Deasemenea, informa-

ţii din domeniile lor de activitate, sunt bine venite şi dorite.

* Intre 4-9 Julie,a.c., în ziua pe care o vom anunţa, Dl. John Halmaghi de la Univ. din Pittsburg, va conferenţia în sala noastră din 124 Montecito. Subiectul: Satul romanesc. Sunteţi rugaţi să participaţi. Intrarea liberă.

* Căutăm corespondenţi în toate comunităţile româneşti din exil, U.S.A., Europa, America Latină, etc.

* Romanii din California sunt invitaţi să-şi trimită adeziunea la eforturile noastre şi să ne onoreze cu sugestii şi contribuţii de ordin material, moral, cultural.-

* "Casa Română şi Capela" este aşezămantul tuturor romanilor, fără nici o discriminare politică, etnică sau religioasă.-

* Acest "Buletin" a fost îngrijit tehnic şi multiplicat prin grija Domnului Dan Didescu.-

* * *